

ANTONII CAESARIS
 MARIA THERESTIA
 LIBER PRIMUS.

ARGUMENTUM.

*Post dubiam pugnam victus prope moenia Pragae est
 Austriades: hostem vicit & inde suum.*

Arce: quid auratam citharam, quid pecten eburnum
 Ostentas? Potiore fides impellere plectro
 Cogis ab integro, tactos & carmine nervos
 Excipere heroo, & mavortia fulmina cantu,
 O mea mens animi, studio addictissima toto
 Theresiae causae? Satius pro viribus olim
 Concinuit (quamquam meritis non Illius aequa,
 Franciscus Patruus, nec & omnia saecula sperent.)

MARIA THERESIA

Nonne vides, pietasne mei te nulla subibit?
 Genua labant, falluntque pedes, canique capilli
 Vix caput obnubunt, & rugis pellis aratur;
 Post decimum primum lustrum cui ducitur aevi.
 Non ego sum porro talis; quin talis ut essem,
 Suspiciam Augustam, sacro succendar ab oestro, (1)
 Et digitis tantum usâ tuis, scribam inclyta facta.
 An genibus, fessis pedibus, niveisque capillis,
 Aut rugis citharae numeros intendere debes?
 An Borussiaci perstringere facta leonis
 Abstineas, pugnasque suas vulgare canendo?
 Tam grave qui bellum multos extraxit in annos
 Solus: & est solus multos obnixus in hostes:
 Et victor, victusve, eadem constantia cordis.
 Victor ut est solers armis victricibus usus;
 Victus ita invexit victricia firmus in arma.
 An demum abstineas totum vulgare per Orbem,
 Qua vena ingenii poteris, quo carmine culto,
 Mater ut Auxilii miro dignata tueri
 Theresiam studio est, hostisque infringere nisus
 Austriacam penitus gentem delere parantis?
 Obsequar, & quamvis nequeam praestare, quod optem;
 Magna quod excelsis titulis Augusta meretur;
 Praestiterim quidquid poterit mea curta supellex.
 Tu vero interea nostri ne despice nisum
 Obsequii, & proni tibi rideat una voluntas;
 Non modo vertentis, seclorum at norma decorque,
 Theresia, omnigenum: veniamque indulge roganti.
 Sit fas: ut referam peccata enormia belli,
 Quae vice plus una nostris admissa fuere.
 Urbibus e cunctis, quotquot Germania jaçtat,
 Vulgatae sculptaeque typis venere Tabellae:

Jam

Jam Boruffiacos coalescere rursus in unum
Corpus ab hybernis supra centena Virorum
Millia, in Austriacos festino & tendere gressu.
Inter id Austriaci, tanquam bellum omne sileret,
Dispeffi in Terris sunt jussi hiemare remotis;
Graminibus donec tellus vernaret amicta:
Ut male terdenis possent se jungere castris.
Id grave peccatum, magna mox clade piandum.
Ast illud gravius longe, cum pabula nuquam
Suppetere hostis multis aequalia turmis,
Plurima nos contra congestimus horrea; verum
Horrea, quae fuerint Boruffi obnoxia praedis,
Ut quibus aut nulla, aut tenuis custodia fixa est.
Hostis adest; fugiunt facilis queis copia; contra
Qui segnes jacuere, manent hos vincla, gravisque
Militia: hinc fruges veluti suffecimus hosti,
Agmina sic nostras oppugnatura catervas.
Inde, Augusta, tuae quidquid solertia mentis
Praesidii ad sortem belli congestit, opisque,
Corrupt vel scaeva fides, vel inertia nostrum.
Quodque magis mirum, multo de milite nulli,
Qui captus, celeratque fugam, menti incidit illud
Consilii, Cererem perdendam perdere flammis;
Idque opera tenui, & vitae discrimine nullo;
Scilicet injectis ardenti e sulphure lychnis.
Proposito id factum dicam, si dicere fas sit.
Contra ea Boruffus, minime contentus adeptis
Tot frugum cumulis, nostris simul invidet inde;
Dissitaque incendit venalibus horrea flammis
A puerum injectis dextra, trepidique coloni;
Dum nostri indulgent ludo, stertuntque supini.
Ergo ubi militibus, satiusque ubi frugibus auctus

Est

Est Borussiacus, movit, seque agmine recto
 Invehit, Austriacas certus delere cohortes.
 Rejiciam pugnas alio, minime ordine rupto:
 Nunc libet errores nostrae perstringere gentis.
 Post bellum, bellique vices novus annus inibat,
 Collectasque acies hostis revocaverat omnes
 Omnibus ex oris, omnes viduarat & Urbes
 Praesidio, totisque infestus viribus ibat.
 Ibat & ad speciem spatiosi fluminis, amnes
 Cui tenues, rivique suum vectigal in alveum
 Infundunt, queruli, perdant quia nomen & undas.
 Ventum erat ad ripas, qua sese immittit in Albim,
 Et Moldava parem testatur murmure sortem,
 Ac spumat, queriturque, fluat quoniam alter ab illo:
 Cum proprii arbitrii, non mancipe tenderet amne,
 Hunc supra fluvium latos insternere pontes,
 Non modo praesentes tolerare tot agmina, verum
 Plaustra tot, & plaustris tormenta curulia vecta
 Debuerat Borussus; utraque & jungere ripas
 Magnae molis erat, conclamatique laboris,
 Opposita in ripa si millia dena Virorum
 Obstiterint, aliquot si ducta tonitrua Martis
 Artifices, pontesque simul stratura, nec usquam
 Permissura, foret fluvii trajectus ut alveus.
 Hoc ipsum obtinuit quondam Borussus, ubi Albim
 Saxonidum pubes voluit transmittere tignis.
 Nec vero in tenebris, sub aprica at lampade solis
 Hostis tendebat: Pragae de moenibus idem
 Visus & adversas transire per otia ripas.
 At nostri interea, velut ille exercitus esset
 Foedere conjunctus, placidae indulgere quieti
 Distincti, tempusque epulis & fallere ludo.

Jamque

Jamque propinquabat structus miro ordine, jamque
Non procul a castris Borussi exercitus ibat:
Nosque cataphractas tunc jussimus ire cohortes
Quatuor exermes quaesitum pabula longe.
Pugna sed ecce calet, bolidumque injuria fervet.
Incidit in dextrum cornu Borussus; eidem est
Id moris; non totam aciem perrumpere tentat;
Ast alam, quae rara sibi, vel visa supina:
Appetit hanc juvenum numerofo & robore lecto,
Brandeburgiaco cuncti qui sanguine creti:
Colluvies inibi peregrino e germine nulla est.
Invectos Suerinus agit: magno impete ducti
Incubere; pedem referunt bis terque repulsi.
Austriadum insequitur passus ad mille caterva,
Et ferit, & sternit: dum vero ardentius urget,
Invehiturque oblita sui, tum latus apertus
Est sinus: a medio discedit & agmine cornu.
Hanc simul ac rimam solers Rex vidit, equestrem
Imperat enixo cursu celerare procellam,
Quaque sinus reclusus erat, contendere raptim.
Tunc acie ab media vox insonat impia, dira:
Abrupti fumus, abrupti; properemus in Urbem.
Quis vocem evomuit, dubium est: vel proditor illam
Edidit, aut timidus; certum id: lymphaticus omnes
Invadit pavor, undantesque obtrudit in urbem.
Ter Princeps Carolus nequaquam obnititur, ultro (2)
Objicit & pectus, gladioque & voce minatur;
Raptus at est tandem turbae irrumpentis ab unda:
Sin secus, a nimbo fuerat protrititus equestri.
Haec inibi Austriacae gentis peccata fuere:
Nec referens peccasse reor: quippe obvia cunctis
Haec quia libavi, Regina Augusta, roganti

Des facilis, quaeso, veniam; nec verterit ullus
 Haec mihi nunc sceleri, suppressi nomina quorum.
 Peccatum non sponte sua est; sed culpa peracta;
 Unius in laudem quoniam reditura, tuique
 In decus: infestos hostes modo vota, precesque,
 Et lacrymae vicere tuae, noctuque diuque
 Poplitibus flexis tibi fusae ad Virginis aram,
 Auxilium praefert cuius venerabile nomen.
 Principio belli fuerant si ducta trophaea,
 Militibus ducibusque tuis adscripta fuissent;
 Non magnae Auxilio Matris, quae prona libensque
 Prodigis voluit subitis, ut constet aperte;
 Quod post iacturas, accepta, & plurima damna
 Spem super, & votum titulo potiore triumphos
 Annuerit, precibusque tuis lacrymisque ferendos
 Acceptos, nullisque ducum, nec militis ausis;
 Id reor: est audax, cuius sententia dispar.
 Hoc quando in medio positum est, res ipsa loquatur
 Auspiciis veluti ergo tuis felicia bella
 Acciderunt, Augusta, simul speroque precorque,
 Quod titulis devota tuis mea carmina vultu
 Accipias placido, voti sic laeter ut esse
 Compos, & invidiae non dentibus obvius ire.
 India, quae solis nitidos aut respicis ortus,
 Aut contra occasus, utinam submotior esses,
 Et minime Europae cupidis detecta carinis!
 Haud mensae illecebras, neglectae invisa saluti
 Exitia attuleris, nostris & inhospita terris
 Agmina morborum, miseras pastura medullas,
 Ulceraque, & saniem laceros sparsura per artus;
 Et neque sevisses miseris tot femina bellis:
 Ut modo, cum Gallos inter lisque orta Britannos
 (Ecquae-

(Ecquaenam fuerint illic confinia terrae)
 Intulit Europae funesti incendia Martis.
 Ergo ubi Mars illic pariter terraque marique
 Bella ciet, classesque illidit classibus, inque
 Infestas turmis turmas impingit: ibidem
 Duceret & Gallus naves, structasque cohortes:
 Et cum non Indis tantum Rex Anglus, at una
 A Franco propriae sedi, regnoque timeret;
 Ne foret inuictus Princeps a classe Stuardus;
 Et simul Hannoveras invaderet hostis in oras:
 Hinc sibi consultum voluit, cautumque putavit,
 Boruffo cum Rege novum si foedus iniret.
 Obtulit idcirco, magnam vim praeter & auri,
 Pollicitus, turmas pariter, quas posceret aequas.
 Hanc ansam arripuit manibus Boruffus utrisque:
 Ex illo siquidem, cum capta Silesia, semper
 Bella animo coxit, se totum accinxit ad arma.
 Hinc juvenum quidquid vastas Europa per oras
 Suspicit admirans, quoniam capita alta, torosque,
 Brachiaque extollant validis turgentia nervis,
 Rex Boruffiadum pretio collegit & arte.
 Quin etiam quidquid segetum seu Sarmata, sive
 Messuit uberibus passim Germanus in agris,
 Cum gemitu plaustrorum invexit, & horrea rupit
 Hinc simul in promptu vidit Boruffus adesse
 Cuncta sibi, multas acies, alimenta que cunctis
 Suffectura, movet, bellum laturus in oras
 Austriadum, totamque in regna Boemica molem.
 Carpendum sed prorsus iter per Saxones illuc
 Cum foret, idcirco misit, qui posceret, ire
 Innocuo ut liceat, nec quidquam hostile paranti
 Sauromatum & quoniam Regi, cui subdita cuncta

Saxoniae sunt regna simul, non ulla facultas
 A terris inhibere suis erat; inde negare
 Quod nullus poterat, nutu consensit adacto.
 Ut sibi consuleret porro, natisque duobus,
 Prorsus inaccessam propere concessit in arcem,
 Aut potius saxum, Kinigstein nomine dictum.
 Sic ubi strata via est, poteratque obsistere nullus,
 Rex Borussus agit plus sexaginta Virorum
 Millia, ceu Dominus, non terrae Saxonis hospes,
 Transeat ut tantum, sedem sed figat ibidem.
 Non etenim Saxo neuter, sibi ductus at hostis,
 Et tacito Austriacis jampridem foedere junctus.
 Hinc sibi ne metuat, bellum Rex occupat ultro,
 Providus & multas equitum peditumque catervas
 Praemittit, placidasque jubet contendere portas
 Urbis Lipsiacae versus, strictoque minari
 Et gladio, & sclopis, introque immittere sese.
 Implentur mandata statim, non ullus & ausus
 Aut obluetari telis, aut tendere contra.
 Ecquis enim poterat nec opinis hostibus ire
 Obvius, & tantum transire rogantibus illac?
 Hac ubi praesidium validum confedit in Urbe,
 Civibus indictum cunctis conferre quot arma
 Omnibus in tectis essent, Borussica major
 Qua fuerat statio, & viduos sese abdere tectis:
 Qui renuat, vitae solvet discrimine culpam.
 Quis porro renuat, quisve obnitatur in hostes
 Innumeros acie gladii flammisque minantes?
 Hoc ubi transactum est, eadem fors accidit inde
 Et Dresdae, & reliquis, regio quot Saxonis Urbes
 Enumerat: Regis jussum mox prodit ab aula:
 Quae Domino, nunc non Domino collata priori,
Cuncta

Cuncta sibi Domino sint vectigalia danda.
 Id grave; sed fuerat sane tolerabile: majus
 Accessit mox inde malum; quia nomine multae,
 Lipsiaca in primis, reliquis & gentibus una
 Impositum est auri magnam persolvere summam.
 Causa sed adjecta est tali speciosa tributo;
 Quod nempe Austriacum populos tueretur in hostem;
 Cui nunquam inciderit menti sibi quaerere nummum.
 Nec satis hoc illi: quotquot conspexit ubique
 Corporis excelsi juvenes, florentis & aevi,
 Seu nolint, seu sponte velint, dare nomina cogit,
 Et patriam Austriacos contra defendere secum.
 Tum Borussiacos humeris inducit amictus,
 Et Borussiana bellandi exercet in arte.
 Quin etiam turmis multis stipendia Regis
 Sauromatae meritis jussit concedere terras
 In Pomeranas, quoniam sua signa negarent
 Velle sequi: tacitus ne vero evaderet ullus,
 Brandeburgiaca numerosa est copia gentis
 Addicta, exermes quae tendere cogeret illuc.
 Expediar paucis; compertum quidquid ibidem
 Aeris, & armorum, robustae pubis, equorum,
 Omnigeni & generis frugis corrasit, & una
 Evehit, ut validus Boicos irrumpat in agros.
 Ante sed huc totis properet quam viribus, idem
 Flectit iter, plenoque gradu contendit in arcem,
 Qua Rex obsessus, Regisque exercitus esset.
 Et quoniam his ingens fuerat penuria rerum,
 Compulsi cogente fame se dedere, suntque
 Militiae adscripti, sacramentoque subacti.
 Sed prius extortum est, ut protinus inde faceffat, (3)
 Et Rex Sarmaticas propere concedat in oras:

Nullus & in patriis terris det jura, regatque,
 Quam Borussiacus; jussum est, discedat ut aequè
 Cum natis Regina suis, sponsumque sequatur.
 Austria mandatis sed mordicus Heroïna
 Obstinet, & potius multo se milite cingi
 Maluit, inque suis tectis, ceu carcere, claudi,
 Quam propriis efferre pedes a sedibus unquam.
 Omnia cum tandem sensit Fridericus adesse
 In promptu, arbitrii factos & Saxones omnes
 Esse sui, nihil & reliqui, post terga pavere
 Quod posset, late tunc classica cuncta sonare
 Jussit, & expandi tenues vexilla per auras,
 Festinoque gradu Boicos contendere contra
 Ingentes peditum turmas, equitumque cohortes.
 Has autem partim septo thoracis amictas,
 Et partim viduas primae rapido impete ductae
 Hussaridum evadunt turmae, miscentque tumultus
 Est ubi deventum Boicae telluris in oras;
 Invaduntque avidi villas, atque oppida quaeque;
 Ingressique domos, inibi si pulchra supellex
 Obvia, corripunt; pretii nullius ubi esset,
 Corrumpunt, sparguntque procul, vel deditur igni.
 Suspiciunt miserae gentes humentibus hircis
 Undique per coelum flammis fulgere voraces,
 Horridaque infesti volitare volumina fumi
 Fortunas delesse suas testantia cunctas:
 Hiscere non audent porro, non fundere vocem.
 Hoc ubi transactum est, juvenes venantur ab uestis
 Sedibus egressos, seseque addicere cogunt
 Militiae, & scapulis vestes aptare Laconum.
 Hic postquam expedit se nullo sanguine cunctis
 Saxoniae a rebus, Boicos devenit in agros

Rex

Rex Boruffiacus, secumque exercitus omnis; (4)
 Sub cuius numero campi latuere patentes,
 Et juga Calliaco late vestita colore.
 Non procul Austriacae gentis legatus ab illis
 Armipotens Braunus metatus castra sedebat,
 Cui simul haud uno delatum est indice, contra
 Quod Boruffiaci tendant; tentoria iussit
 Detendi, turmasque tubae clangore citari,
 Confiliique ratus properat contendere, campos
 Occupet ut princeps, pugnae quos credidit aptos.
 Huc ubi deventum porro est, exercitus illic
 Confedit: faciem contra Lobositia pagus
 Adjacet; adversum se dextra extendit ad Albim,
 Explicat ad pigras sese laeva ala paludes:
 Apposita his autem Thisovitia villa videtur.
 Haud procul a castris clementi vertice collis
 Evehitur, dumis humeros & vepribus idem
 Obsitus: invadit dorsum cursu alite ducta
 Turba Croatorum; fuerunt duo millia supra;
 Instructique sedent inibi, pugnamque morantur.
 Lacyus hos invictus agit; quaeque ardua virtus
 Est animo, erumpitque malis, acuitque cohortes:
 Fulminis est instar; fulmen cum nubibus exit,
 Induit aethereos diffuso lumine campos:
 Aspectu sic ille parit, spargitque vigorem.
 Interea postquam recta ratione paravit
 Omnia jam Braunus, quae credidit esse ciendam
 Apposita ad pugnam, Brandenburgosque fugandos;
 Nox picea incubuit, terras involvit & umbra:
 Et licet haec totam fuerit discussa per horam
 A tormentorum flammis, exinde tenebrae
 Possedere iterum, postquam siluere tot ignes:

Rurfus

Rursus & indultum est suspensae utrinque quieti.
 Mane novo quamvis nebulae caligine campos
 Abdiderint; Phoebusque foret splendore maligno
 Subductus, nebulas tormenta curulia late
 Disjecere, sinus lacerant in frustra redactos,
 Adsciscuntque diem dubiam, lucemque reducunt.
 Horrida lux, lux dira, ipsisque infestior umbris
 Hoc magis, in tenebris nebulae quo fulsit abactis:
 Quas simul ac rutilus tormenti excusserat ignis,
 Densius undantis gliscunt caligine fumi;
 Et feriunt oculos, sensum terroris & augent
 Militibus mortesque ratis, & vulnera ferre.
 Haud secus in tumido deprensus navita ponto,
 Nocte sub obscura spectat, spectare nec optet
 Multa per abscissas decurrere fulmina nubes,
 Et ruere in navem flammis fulgetra trifulcis.
 Denique tam magna est flammaram hinc inde procella,
 Ut sit Vesuvius concurrere visus in Aethnam,
 Ignitasque acies, flagrantiaque agmina fumi
 Volvere; & auditus resonare boatibus aether.
 Stant juga firma tamen, versus nec ab ordine culmum
 Excedunt, & utrinque gradum producere possunt,
 Nec metuunt mortis discrimina certa volantis;
 Tartarea de mole licet pila ferrea missa
 Non semel integrum prostraverit impete versum:
 Temporis at puncto disiectum proximus implet;
 Nec pavet, immineat quoniam sibi tale periculum.
 Ne tergum avertant, stat morti occurrere sponte.
 Denique post clades multas, & vulnera plura,
 Eminus inferni quae patravere tor orbes,
 Cominus accedunt acies, sclopique sub ictum
 Deveniunt: centum tum vero armata sagittis

Inge-

Ingeminat Bellona neces, plagasque frequentes,
 Quas partim ingentes, partim infixere canales
 Exigui: filuit talis mox denique pugna:
 Et ventum ad gladios sclopi sub vertice fixos.
 Tum furor, & rabies animis erumpit in ora;
 Inficit & livor vultus, mixtusque rubore est.
 Haec erat ad pedites, sed pugna aequalis; utrique
 Se jactant certare pares, sed vincere nullus.
 Major at est moles, acies ubi pugnat equestris.
 Rex Borussiacus siquidem tam fera trophaea
 Temnit, & his praefert graviora pericla, cupitque
 Ut cito debellet, vel debelletur; & inde
 Quot potuit, secum vires deducit equestres,
 Et dextro incumbit cornu, geminasque cohortes,
 Quae fuerant inibi, multarum invadit opum vi.
 His geminis turmis uni dat Cordua nomen,
 Alteraque Austriaci Josephi insignis honore est.
 Braunus in hac ala pariter legatus agebat;
 Qui simul advertit majorem inferre procellam
 Se Borussiadum; geminas & obire cohortes,
 Et fronti, & lateri, tergoque instare feroces,
 Subsidium a laeva jussit festinet eodem. (5)
 Tres properant turmae: dux Levenstainus & illas
 Imperio ducit: dux sicut acumine mentis
 Egregius, belli sic longo exercitus usu;
 Semper & invictus, functus discrimine semper,
 Semper & illius frontem conspexit ut hostis,
 Sic etiam adverso non unquam excedere tergo.
 Hic simul advenit, diversa a parte cohortes
 Impetere hostiles, flammisque incessere primum,
 Stringere mox gladios, gladiisque laceffere caesim
 Mandat: ad Austriacas donec penetrare facultas
 Reddita

Reddita fit, fodiunt validis calcaribus omnes
 Unanimes nifu, atque impingunt impete multo
 Quadrupedes, tolluntque hilares ad sidera voces
 Stentoreo de more; quibus timor hostibus, estque
 Additus Austriacis animus, qui pene labarent,
 Ut dubii, invadant potius, tueantur an ante
 Undique se cinctos: sed reddita perculit aures
 Vox simul, excipitur simili clamore; relictus
 Jam vigor, haud ullus sese defendere, cunctis
 Impetus incussio Borussum offendere ferro.
 Accidit ad votum felicior exitus: hostis
 Peste interceptus gemina, potiusque petitus
 A tergo, quam fronte, metum fremit esse regestum
 In caput ecce suum, clausis qui plurimus ante
 Austriacis injectus erat: non integer illi
 Ast animus cecidit, despondeturque trophaeum.
 Ingruit, assultumque iterat; quam cedere, votum est
 Ante mori, magis urget ubi praesentia Regis
 Non procul amoti, nutuque instare iubentis.
 Omnia sed frustra, siquidem bis terque repulsus
 Cessat ab assultu, vertit sua terga, minatur
 Multus; at interea cedit, seseque tuetur:
 Ac tandem evadunt convertere terga coacti,
 Et pedites adeunt, peditesque adisse stupentes
 Se circumspiciunt, indignanturque videndo
 Inviectos semper, victos nunc esse reversos.
 Excuditque hic pene pudor contendere rursus
 Tympana sed vero prohibent, clangorque tubarum,
 Vox litui & repetita gradus ibi sistere mandat.
 Ergo manent, nostrique equites fortasse sequuti
 Acrius institerint: peditum Borussica turma
 Sed vetat, ignitas numerosae grandinis instar

Effusura pilas, si quisquam accesserit illuc.
 Rex vero interea iusta succensus ab ira
 Aspiciens pulsos equites rediisse, quod olim
 Haud unquam indoluit, poenas ut sumere posset,
 Imperat obverti tormenta curulia magnae
 Molis, & ignitos orbis impellere pagum
 Appositum contra, qua multa alimenta laterent.
 Hic simul impacta est tectis ea pestis averna,
 Concepere domus ignem, segetesque repostae
 Materia facili flammam pavere voraces.
 Nec satis id, semetque parum Rex credidit ultum,
 Quas ignominias acies aspersit equestribus,
 Dum fugit, & pedibus post tergum ingloria condit,
 Corruptaque, prius decoris sibi quidquid adeptum.
 Tartareas ergo moles direxit in hostes
 Austriacos, statio quae fixa in vertice collis,
 Intorquetque, adigitque procul muralia tela
 Ponderis immensi, mortesque & vulnera gignit.
 Sternit humum sectis membris, & lumine vitae
 Corporibus functis, qua praeterit igneus orbis.
 Hanc tempestatem longo sunt tempore passi
 Austriaci pedites, nulla formidine tacti:
 Intrepidique acies reparant, rarasque frequentant;
 Et tandem excedunt, ubi colle excedere iussum est,
 Atque adeunt vallem, quae flammae obnoxia nulli:
 Et velut immunes, passi sint damna nec ulla,
 Instruxere aciem, constant & in ordine densi.
 Rex Borussiacus postquam nihil amplius usquam,
 Quod tum tentaret, reliquum sibi conspicit esse,
 Iussit, ut abstineat jam denique miles ab omni
 Offensa, & sileant infensi fulmina Martis.
 Haud secus ac iussum est, praestat sua copia, pubes
 Prae-

Praestat & Aufriadum: constant sed utrique priori
 In statione sua, & nemo vestigia movit,
 Oceani donec se Delius abderet undis,
 Nox piceo & late terras operiret amictu.
 Ad litui voces hic sese in castra recepit
 Quilibet, ut claudat dubio sua lumina somno.
 Qui potis est, rediit, quia totos integer artus.
 Non pauci mutili, & trajecti corpora plumbo
 Nutantes retulere pedes; praestoque fuere,
 Et properant validas adhibere Machaones herbas.
 Ista fuit pugna illa ferox, non tempore parvo
 Quae tenuit, supra octonas exarsit at horas,
 Reddidit & semper dubios utrinque triumphos:
 Ista fuit pugna illa ferox, qua quisque trophaeum
 Afferuit sibi, sed varia ratione professum.
 Aufriaci dicunt, quamvis non simplice victos
 Se vice, nunc minime victos, fusosque fuisse;
 Instar & esse sibi clari meritique trophaei
 Victrices toties longe majoribus auctas
 Viribus haud tenui damno afflixisse catervas.
 At Borussiacus passim lituosque tubasque
 Mifit, & Aufriacos stratos his praedicat illic:
 Mittere non potuit tamen ulla insignia capta,
 Non vanas, at enim meritas testantia palmas.
 Postera cum porro noctis procul expulit umbras
 Alma dies, iterum radiis vestivit & agros,
 Aufriaci redeunt in pristina castra, manebat
 Sarcina qua belli; nec tantis pabula turmis
 Suppeterent alibi, quae flamma absumperat olim:
 Ac Borussiaci sedem petiere priorem.
 Haec demum pugna illa fuit, qua militis ausus,
 Explevitque Ducis partes Fridericus, in umbra
Ingres-

Ingressus dum noctis iter: fore quippe putavit.
Ut subito assultu necopina in bella supinos
Occupet Austriacos, & deleat interceptos.
Id quoque consuluit recte, quod robore primo
Militis, & longe numero majoris in alam
Austriadum invexit dextram, qua copia gentis
Inferior: propiusque fuit nil denique factum,
Quae sibi proposita est, quam palmam ut deinde referret.
Id quoque sed quoniam minime successit; equestres
Et turmae quoniam fuerunt bis terque repulsae;
Ut saltem incussa jactis formidine flammis
Inferretque metum, & misceret ubique tumultus,
Propterea innumeros, & magni ponderis orbis
Impulit in colles, ubi tutus miles adesset;
Sic ratus ordinibus ruptis se vincere posse.
At licet apposito curaverit omnia pacto,
Omnia sed frustra, nam Matre a Virgine venit
Auxilium; illius vastras elusit & artes.
Intempestivas nil festinasse per umbras
Profuit, Austriacis totas impingere vires:
Horreaque ut subitis flammis absumpserit, ullus
Haud timor injectus, ferventior orta sed ira.
Sint Matri illimi laudes, sit gloria, nutu
Quae solo ingentes vires discussit, & artes.
Consilium haud ullum est, haud ulla potentia contra
Virginis auxilium, quae dirigit omnia verbo,
Dum Natum exorat, votique it reddita compos.
Post pugnam Austriaci, qua pristina castra, Bodinum,
Et Boruffiaci sedes adiere relictas.
Ante sed in pelagus quam tenderet hoedus, & ante
Quam Titan breviora via dimensus Olympum
Contraheretque diem, & noctis concederet umbris

Aereos campos spatio majore tegendos;
 Haud Borussiacus parsit decurrere miles,
 Oppidaque, villasque manu spoliare rapaci,
 Nec modo fortunas, sed pubem abducere fortem.
 Haec ubi confines est dissita fama per oras,
 Deseruere casas, & in avia, devia nudi
 Indigenae fugiunt; nulli sua tota supellex
 Est curae; pecudumque greges, natiq̄ue relict̄i:
 Sospes ab incurſu si tantum evaserit unus.
 Adventum accipitris stridentia sibila parrae
 Sic ubi significant, sturni se credere pennis,
 Praecipitare fugam, celeres & abire per auras,
 Nec comites alio profugi, nec pascua tangunt;
 Consultumque suae malunt ibi quisque saluti.
 Acrius appetiit cum brumae at denique frigus:
 Est nisi cessatum solitis excursibus iri
 Hussaridum a turmis Boicae telluris in agros.
 Contra ea qui justus, post belli incommoda, miles
 Ut reparet vires, hiberna utrinque petivit:
 Tempore quo, foeda fuerat qui clade peremptus,
 Et prope deletus (quod jaetavere tabellae
 Pluribus e praelis) venit redivivus ab orco,
 Venit, & aethereas auras exercitus hausit.
 Pars cujus sedit contra Boruffica signa,
 Et partem (fuerant ad millia dena virorum)
 Selegit Braunus, contendit & ire receptum
 Saxones obsidio, laetosque reducere secum.
 Ivit, & objecit se millibus ille periclis:
 Longum iter ingressus, frustra regressus at idem:
 Saxones objectae tacti formidinis umbra
 Oranti socios renuunt se jungere Brauno
 Plausibus excepto comitum, dum castra petivit

Sospes

Sospes ab insidiis, multas quas struxerat hostis.
 Sic etiam Xenophon longis Babylonis ab oris,
 Post varios casus, belli discrimina mille
 Trajiciens fluvios, hostiliaque arma repellens,
 Reliquias tutae gentis deduxit Athenas.
 Id tamen: a Brauno Xenophon distare, putandus,
 Et dici inferior meritis: evaserat iste
 Foemineos segnesque viros; evasit at ille
 Brandeburgiadas, genus intractabile bello:
 Reliquias Xenophon; immuniaque agmina Braunus,
 Et lauri foliis crines redimita trahebat.
 Cui licet adlatrent Cynico de germine multi,
 Theresia at quoniam est augusta voce professa,
 Arrisisse sibi, quidquid patraverat ille,
 Et nato quoniam legio est addicta Parentis;
 Est opus, ut nostrae referat praeconia Musae.
 Jam vero tepidus, jam mitior annus inibat,
 Solverat & late Majus glaciemque nivesque,
 Et croceo viridique solum sternebat amictu:
 Cum Borussiacus duxit, totisque coactis
 Viribus Austriacas acies invadere gestit;
 Gestit, & invasit, veluti libavimus olim.
 Ecquid enim refricare juvet nunc vulnera, quando
 Est opera Dauni non tantum obducta cicatrix,
 Quam fuit, integrior verum pars faucia floret?
 Se Borussiadae jactent duxisse triumphos,
 Et procul a capta gentem statione fugasse
 Austriacam; nunquam poterunt sed plaudere palmis
 Militis & numero, selecto & robore pactis,
 Aut ferro inflicto, librato aut igne perempti:
 Quas magis egregias Dauni mox messuit ensis:
 Pro quibus Austriadae, potiori & nomine plaudunt.
 Post

Post pugnam infaustam, Pragam circumdedit hostis
 Agminibus cunctis, portas obsedit & omnes,
 Ut nullus prodire queat, nullusque subire.
 Auxilio hic claro magnae Genitricis at actum,
 Ut quos errores belli commisimus ipsi,
 His sese indueret pariter Borussus, & hisce
 Quin etiam fortasse magis gravioribus. Urbe
 Non procul a Pragae Daunus confedit, & illic
 Collegit paucas acies, revocabat & una,
 Quotquot ab adverso lapsae certamine nuper.
 Rex Borussiadum si Daunum invadere velox
 Curasset, bellum fuerat tum forte peractum,
 Et celer exiguos, timidos delessit & hostes.
 Pollicitus tamen ille sibi posse urbe potiri
 Pulvere non multo, nec multo sanguine capta,
 Et sic enodi crines innectere palma;
 Obstinat, obfirmatque animos sepire corona,
 Et late excubiis muros obsidere Pragae.
 Hanc fumi fucique bifrons quamquam institor ille
 Jamdudum asseruit Regi, praeloque subactam
 Multiplici, & sparsam, falsasque intrusit in aures:
 Post pugnam assultu, superatamque impete primo
 Traditaeque in praedam speciosa palatia turmis,
 Nec minus egregias aedes, & ditia claustra;
 Tempore nec longo dandam simul esse Viennam.
 Haec illo ex adyto foliis mandata sibyllae:
 Haec folia exiguus discussit at arida ventus.
 Interea, Dauni cura Borussus abacta, (6)
 Totus in obsidio est urbis: tormenta tot ergo
 Quae sua, Saxonici fuerant vel juris, & ipsa
 Non pauca; his etenim viduaverat omnia tecta;
 Tot quoque contraxit, Pragamque admovit, ut aedes,
 Non

Non muros, turreſve pilarum everberet ic̄tu:
Nam ratus eſt illam ſubigi formidine poſſe,
Non ſubito aſſultu per hiantia moenia fact̄o.
Nec vero ex animo Regis cura excidit illa
Vel foſſa ingenti munire, vel aggere caſtra:
Sive ea, quae longe ſpectarent agmina Dauni,
Non procul a Pragae vel quae regione manerent,
Subſidit porro quam foſſa voragine lata,
Tam ſimul erigitur late congeſtus humi mons,
Hic multas aperit rimas, quo fulmina ducta
Martis: at in portas urbis numeroſa fuere.
Excubat haec contra miles quoque multus in armis
Accinctus, prohibetque foras erumpere quemquam,
Aut inferre pedem. Demum conſectus ubi agger,
Et pariter foſſae, ſtygiae tunc undique moles
Concepere faces, piceique volumina fumi
Evomere, tremit tellus, montesque repoſti,
Et valles reboant; fumi mox diſcutit umbras
Ignea tempeſtas, qua flammea tela feruntur.
Haec quoquo inciderint, muros lacerantque, ruuntque.
Bis denos tenuit ſoles nocteſque procella
Tartarea, at directa via non ſemper eadem:
Sunt porro tormenta, quibus diſpellitur orbis
Igneus haud flexo, recto ſed tramite miſſus:
Sunt contra, obliquo muralia tela per auras
Quae jaciunt: rapida illa volant, viſ indita donec
Pulveris inferni cogit; mox impete multo
Volvitur, in praecipitque ruit, ſtrageſque, ruinaſque
Invehit exiliens, & rupta in fragmina reddit
Obvia quaeque ſibi nova dira, & peſtis Averni.
Sunt alia, in longe gravius quae condita damnum:
Tormenta ignitos orbis haec aere rigentes

Altius

Altius ejeetos trepidam jaculantur in urbem.
 Ignivomus quocumque cadit tum missilis halter,
 Ardet inextinctus, lateque incendia miscet.
 Dicere quis minime horrescat, quis credere possit?
 Tempore tam parvo Pragae pallentis in aedes
 Plus quinquaginta septena & millia torfit,
 Tramite quae recto tendunt, Boruffus Onager
 Telorum, septena viis revoluta reflexis
 Millia, tartareas sexcenta vomentia flammis.
 Dum Borussiades autem Pragae impetit urbem
 Tot modo tormentis, speransque timore subactam
 Dedere se tandem, portasque aperire jubenti,
 Ni velit in flammam, & cineris cumulum esse redacta.
 Interea a laevo Daunus certamine turmas
 Elapsas, variis ductas cursoribus unum
 Colligit in corpus; pariterque arcessit eodem
 Non modicas illinc longa regione remotas,
 Est quibus injunctum nequicquam hiberna tenere,
 Dumque alibi exardet bellum, marcere quiete.
 Et jam non parvus numerus conflaxerat, & jam
 Tot placuere sibi vires; unaque coactis
 Strenuus emerfit justusque exercitus inde,
 Qui bene directus, solerti instructus & arte,
 Non modo non ulla fuerit formidine victus,
 At Borussiacis incusserit ille regeftam.
 Queis ubi suspensas hic nuntius impulit aures,
 Ecquid in hoc bello latuit, quid fugit eosdem
 Indicibus multis expiscatoribus usos,
 Non tantum externis, sed & intra castra redemptis?
 Rara fides, fulgor quin caeci hebetaverit auri;
 Mox sero at sapient. Ergo Bevernus abire
 Jussus, ut affideat Dauni tentoria contra.

Exequitur Regis nutus celer ille, movetque,
 Objicit & Dauni castris sua castra, tenetque
 Se munimentis septum, mittitque subinde
 Husaricas, turmasque alias; intendit & omnes
 Sollicitus curas, quasvis inhibere catervas,
 Copia ne fiat Dauni se jungere turmis.
 Totus at illius lusit conatus in auras:
 Nam magis intenso studio Dux Auftrius egit,
 Et sane obtinuit, talis praecisa facultas
 Ne foret, at penitus sint nulli obnoxia damno
 Agmina, quae properant ejus succedere castra.
 At simul ingentes huc convenisse catervas
 Est Borussiadum edoctus ab indice multo,
 Tum sero indoluit, Pragam formidine nulla
 Dedere se victam, Daunique adolescere vires
 In talem numerum, quo posset rite vereri;
 Accipiat cladem ne Brandenburgus ab hoste:
 Consilii hinc certus Rex tali occurrere damno
 Turmarum parti, quae selectissima visa est,
 Discessum indicit, seseque accingere mandat:
 (Et propere ut pergant, sit sarcina quaeque relicta)
 Postera nox tenebris ubi primum involverit auras.
 Rumor at excessus Caroli ne Principis aures
 Verberet arrectas; ut quidquid quaelibet hora
 Afferet, accipiat, nisus praeventat & hostis.
 Propterea expresse mandat Fridericus, ut ignes
 Ingerat artificum pugnax solertia, quotquot
 Est potis, & nunquam cesset, sed copia major
 Ingruat in Pragam, quando nox plurima terris
 Incubuit, certusque oculis conspectus ademptus:
 Tempore quo statuit tacitus Rex fallere, seque
 Eripere a castris, & clandestinus abire

Auftriacos contra, subitaque laceffere pugna.
 Non modo quod dictis Regis mandata disertis
 Institerint, verum quoniam vis indolis atrox
 Impulit artifices; tenuis nec ponderis essent,
 Quae discessuri Regis promissa ferebant.
 Scilicet in praedam quod cedant militis omnes
 Divitiae Pragae; majorque accederet inde
 Appendix, quando dabitur populare Viennam.
 Artificum idcirco rabies, unaque cupido
 Tempestatem effusam, atram, immanemque, voracemque
 Injiciunt flammaram, obnubuntque undique Pragam
 Ignibus, & piceo exorta caligine fumo.
 Quis fuit indigenum sensus, curaeque, timorque,
 Et lacrymae impensae, & sublatae ad sidera voces?
 Solliciti & cursus illuc, illucque recursus?
 Credere quis possit, raptim quis dicere? quando,
 Ut caveant, vidisse volunt, horrentque videndo.
 Fumus ubique, & ubique faces, & Ditis imago
 Horrida bacchatur, mortesque intentat ubique.
 Denique diluvies flammaram talis inundat,
 Ut prope crediderint populi jam lumine capti,
 Supremum appetiisse diem, quando ignis ab alto
 Aethere praecipiti ruet agmine, prorsus & uret,
 Totius ingenitas fordes abolebit & orbis
 Ad vivum, tellusque hyali fulgebit ad instar.
 Propositum tenuit Borussus, at alite laeva;
 Atque erit in votis olim, cupietque, quod ejus
 Senferit abscessum miles, qui clausus in urbe,
 Liber & erumpens muris vetuisset abire:
 Non intellectus quoniam fuit ergo, recedit,
 Qua potuit, tacitus noctis protectus ab umbra:
 Nec tantum ingentes numero simul imperat ire,

Sed

Sed quoque pugnaces turmas, functasque periclis,
 Militiae ut veteres, obfirmatasque perire
 Trajectas potius telis, quam vertere terga.
 Milite stipatus tali Rex tendit, & inquit: (7)
 Adde gradus miles; nunc bello addenda coronis.
 Victores toties toties modo vincite victos.
 Expediam dein ipse manus ad praemia larga;
 Vosque manus vestras ad praemia larga legenda.
 Nec vero obsidium Pragae Regi excidit unquam
 Ex animo, ast multas acies digessit ibidem,
 Expertosque duces bellis, hosque aggere tectos
 Jussit, ut assideant, nec parcant fundere flammis.
 Jamque propinquabat castris, Bevernus agebat
 Qua Princeps; ea laetus inquit, suaque agmina laetis
 Agglomerat, pugnaeque modum mox indicat illi,
 Et ducibus reliquis; plausuque exceptus ovanti
 Militis, in vulgus pugnae cum diditus ordo.
 Austriacas sternunt acies jam pectore, jamque
 Corde vorant Pragam, Reginae & caetera regna
 Currendo subigunt; tandem sibi jamque videntur
 Eximias aedes populari & templa Vienna.
 Orbita fortunae jam sese at voverat, & jam
 Exuerat canos haec calva e fronte capillos:
 Et Borussiadae, qui palma innectere crines
 Crediderant, maesta tantum cinxere cupressu.
 Anne ea fors tantum magnae mandata fuere
 Virginis, auxilii pignus praestare volentis
 Austriacae genti? tenebras offudit & illa
 In Borussiadam mentem; celeri agmine ducti,
 Ne maturarent turmas invadere Dauni,
 Nondum collectas una, numeroque minores,
 Quasque ideo poterant non multo affligere nisu?

Resque ita transacta est: in Martis ducit arenam
 Rex Boruffiacus pubem, dispescit eandem (8)
 In senas acies, dextramque impingit in alam.
 Daunus id advertit, tales non caecus in artes;
 Sed vigil, & cautus, longeque sagacior hoste,
 Cum primum aspexit molem omnem incumbere cornu
 In dextrum, huc validas vires, roburque virorum
 Colligit electum: postremo ex agmine cuncta
 Subsidia huc revocat; tormenta curulia plura
 Huc etiam evolvit, quorum pars tramite tela
 Ejiciat recto, pars autem obliqua locatur,
 Quae latus, haud frontem transversi incesset hostis,
 Inque alias prima ex acie transmitteret orbis;
 Ut quo majores turmas offenderit, aequae
 Exhibeat cladem majorem, & funera densa.
 Res fluit ex voto: non una, sed agmina plura
 Cernere erat prostrata solo; complere nec illa
 Ad latus adstantes versus, submotaque terga
 Posse, finis quamvis properent sarcire vacantes;
 Multum interstitii quoniam, tractusque pateret.
 Rex interceptos astus ibi sensit, & imo
 Indoluit corde, & voluit secedere pugna;
 Si tamen integro secedere posset honore.
 Sed quoniam haud poterat, dubium discrimen obire
 Maluit, aut vinci, quam culpam incurrere segnis,
 Atque ignominiam priscis inferre triumphis,
 Qui nunquam fugit, semperque fugaverat hostes.
 Ergo ubi fuderunt tormenta ingentia tela,
 Mox glandes modicas, strages foeda accidit unde,
 Irruere armatas sclopis, & tendere cursu
 Perpetuo turmas, mandatque invadere laevam
 Austriacam. Generosa manus sua iussa faceffit,
 Stre-

Strenuaque invehitur, prope centum explodit & ietus
 Temporis articulo. Venientes Austria pubes
 Excipit infraeta, & bolidum majore procella
 Impetit inVectos, proque ietu simplice binos
 Reddidit insultans. Spectat Borussia juvenus,
 Et timet, & sensim a prisco fervore remittit,
 Ac circumspiciens, qua demum evadere possit,
 Hic diversa sibi revocat vestigia raptim.
 Haec videt, infrendit, solitae virtutis & igne
 Rex animam accensus, nullo quae victa periclo,
 Semper & eminuit quovis discrimine major,
 Imperat agminibus graviori incumbere nisu.
 Id vicibus senis actum est; conatus at omnis
 Irritus evasit toties, totiesque repulsus.
 Circumspectantes, consternatasque cohortes
 Conspicit Austriacus, seque invehit ordine denso,
 Impete & assiduo, nec tantum glandibus instat
 Pulvere coniectis pyrio, sed caedit & ense,
 Trajicit & cultris sclopi sub culmine fixis.
 Jamque adeo vincit; porro victoria plena
 Nondum erat, ut dici possit, Borussia abire
 Expetit a pugna, tuto sed abire decore;
 Ne multis quaesitum annis corrumpat in hora.
 Excedit lentus, nondum fugit; haeret, & urget,
 Et pugnam ciet, & revocat vestigia tardus.
 Sed nova succedit pestis; decrevit & illa (9)
 Rem dubiam, & frustra adnixos concedere campo,
 Suspensosque fugam consciscere cogit apertam.
 Magnanimus Nadastris agit non agmina tantum
 Germanorum equitum, queis cura incumbit in hostes
 Mittere vi magna manualia tela (granatas
 Quas vulgo appellant) sed juxta e gente cohortes
 Illyti-

Illyrica, invictam gentem, cunctisque timendam,
 Stringere cui ferrum fiat modo copia, vincet,
 Inter & infestos ignes gladiosque triumphat,
 Instar & est lusus venienti illudere morti.
 Theresia hanc gentem patriis deduxit ab agris,
 Instructamque suis armis, saguloque decoram
 Militiae adscripsit: palmisne adscripsit eandem?
 Theresia et vivat, quoniam volventibus annis
 Praesidium Austriacis infractum adscivit; ut aequae
 Praesidium praesens in pugna praestitit ista.
 Has ubi Nadastris turmas induxit, & hostis
 In latus impegit, tunc illae incessere primum
 Glandibus ignitis, curvum mox stringere ferrum,
 Et caesim magis ac punctim foedam edere cladem.
 Ipse sed in primis rapida vertigine torquet,
 Aut adigit gladium; & resona qua voce sequentes,
 Plus monet exemplo; quaque impete praeterit ille
 Praecipiti, emergit cumulatae stragis acervos.
 Jam Borussiades est priscae oblitus honoris,
 Nec veteres subeunt palmae: modo cura salutis
 Integra demordet, geminasque evadere pestes
 Et latus, & frontem simili ratione prementes:
 Jam fuga sola placet, nec vertere terga recusat
 Ut solers ramosam, altam cum scindere laurum
 Agricola intendit, trunco violentior ictus
 Ingeminat, rimasque aperit; sed mole sua stat
 Silva, nec impactae cedit robusta securi.
 Si vero effusis ramis animosior Euris
 Incidat, insultetque ferox, & turbine crebro
 Ingruat incumbens, ramis impulsa caducis
 In praeceps ibi laurus abit, ventosque malignos
 Devovet, & ramis pene indignata recellit:

Exitio

Exitio trunci saltum condemnat & omnem,
 Sic ubi Nadaſtis ſeſe prior invehit, atque
 In Boruffiacum ſtructas denſo ordine turmas
 Impulit, ejecit, vicit, penitusque fugavit.
 Nam parte ex alia Daunus ſimul expulit hoſtem (10)
 Plus vicibus ſenis, pugnacemque obtudit, illis
 Sperantem in campis optatam educere laurum
 Proceram, ſublimem, altam, capitique coronam
 Neſtere victricem, bellumque abſolvere tandem.
 Conſictae iſtius lauri trunco intulit iſtus
 Sex Daunus, quoties magna cum ſtrage reuſos
 Brandeburgiadam fregit, rejecit & auſus,
 Et prope labentis ramum lauri abſcidit enſe:
 Quo ſibi compoſuit fertum, crinesque revinxit.
 Ramus at hic verae lauri diſcrimine quali,
 Sanguine quam multo, quanto ſudore redemptus!
 Viribus inſtruxit quando majoribus alam;
 Et juſtis tormenta locis muralia fixit,
 Non temere, non ante tubam, ſed tempore recto
 Explodenda, ſimul jam proximus hoſtis adeſſet.
 Praeterea quando volucrum pernicioſior alis
 Per juga, per verſus equitat; ductoris, & aequae
 Militis abſolvit partes; acuitque, monetque,
 Et rogat, ipſius comites exempla ſequantur:
 Saucius & quamvis, nil ſcilicet ille remittit;
 Sed gaudet, quoniam non tantum voce, vel actis,
 At magis irritet conſpecto ſanguine turmas.
 Emeruit fronti quin laurum adneſtere Daunus:
 Idem ubi Nadaſtin monuit, juſſitque monendo,
 Ut prompto ingenio, ſtimulo virtutis & uſus
 In latus irrueret, Borufficaque agmina ferro,
 Et flammis peteret, deturbaretque repulſa.

Ac magis emeruit tandem, simul omnia miro
 Consilio instruxit, dictisque instructa manuque
 Duxit ad effectum; gladios prior inter & ignes
 Arduus incurrit: quo se magis obstinat hostis,
 Atque obluetur firmo pede; protinus illuc
 Advolat, & ducta secum legione repellit.
 Contra ea, qua socios spectat formidine tactos,
 Ocyor accurrit, dubios monet, orat, & urget;
 Deserit invecos, alioque alioque facessit.
 Non unum, at Daunos centum decurrere miles
 Credidit, infraetos semper, semperque feroci
 Pectore conspicuos, & majestate verendos.
 Quin sibi vel visus, duxit vel quisque videre
 Principio pugnae palmis sua tempora vincitum
 Tendere, & adstantes palmarum ad ferta citare.
 Palma sed ut cornu fieret communis utrique,
 In Borussiacum dextrum jubet ire sinistrum
 Daunus; & ut quivis miles mandata facessat,
 Fertur agens, hostesque abigit: quo denique facto,
 Concidit, & reliquis palma est vulgata catervis:
 Cessit ut in magnum talis victoria lucrum
 Austriacae genti; vires mutilavit, & ipsos
 Brandeburgiaca succidit pene lacertos.
 E quorum numero septem sunt millia caesa;
 Sunt capta & totidem; signis abiire relictis
 Et plures, petiit quorum pars Austria castra,
 Pars alio dilapsa, fugae spes unde refulsit.
 Ad sexaginta tormenta ingentia capta,
 Copiaque armorum, bellicae insignia multa:
 Omnibus & numeris parta est victoria plena
 Austriadum a turmis, Dauni fausta alite ductis.
 Hic mihi si liceat magnis committere parva,

Belligerum vellem Tiphys componere Daunum;
Illius aequoreos fulcat dum regia campos
Navis, at infestos vesani Aquilonis ab alis;
Integer arbitrium pelagi qui possidet: unda
Hinc tumet, & mugit, canaque aspergine nautas
Obruit, atque impacta redit, rursusque laceffit
Fervida, rupta finus. Sensu formidinis expers
Assidet ad clavum rector; flectitque, regitque
Huc illuc, res nata velut, velut exigit usus;
Obvius & rostro fluctus nunc scindit, & inde
Devius evitat, laterique expellit adactos.
Id sed ut obtineat, nautis nunc solvere vela
Imperat, haud uno nunc vincula reducere nodo.
Aut maris, aut Boreae tandem discrimine functus,
Mox velis turgentibus occupat ostia portus.
Sic etiam Daunus mira ratione cohortes
Cum bene digessit, moles Mavortis & aequae;
Excipit assultus, repetitosque obtudit hostis.
Nunc ubi sunt acies rarae pro caede, frequentes
Subsidiis reddit, nunc coram irritat ad ausum;
Quos timidos cernit, nunc effert laude feroces:
Nunc Borussiacus qua densior urget, eodem
Colligit intactas turmas, obicitque recentes:
Nec cessat, donec vel longe excefferit hostis,
Straverit extincto vel corpore Martis arenam:
Quaque triumphantem victoria plena moratur,
In portum ingreditur, solvitque ex pectore grates
Virgineae Matri, qua vindice, & auspice vicit,
Et cui debetur quaevis victoria semper,
Seu contra invisos, visos referatur & hostes.

